

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/4492 din 15.11. 2015
La nr.05-4918 din 16 octombrie 2015

Comisia Națională a Pieței Financiare

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Anexă: potrivit textului – 11 (unsprezece) file.

Director adjunct

Cristina ȚĂRNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr.122/2008, nr.548/1995, nr.550/1995, Codul
contravențional, Codul penal)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Comisia Națională a Pieței Financiare, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(4) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul de lege are drept scop consolidarea cadrului legal în ceea ce privește formarea, prelucrarea, stocarea și prezentarea de către birourile istoriilor de credit a informației ce caracterizează respectarea de către debitor a obligațiilor asumate prin contractele de credit. Prin proiect se propune stabilirea sancțiunilor pentru nerespectarea de către sursele de formare a istoriei de credit și utilizatorii istoriilor de credit a regulilor stabilite prin lege și prin actele normative ale CNPF. Implementarea proiectului va contribui la sporirea gradului de protecție a creditorilor și a debitorilor, precum și la diminuarea riscurilor de credit.

d. **Suficiența argumentării.** Condițiile care au impus elaborarea proiectului, la general, sunt justificate. Totodată, menționăm că în proiect au fost identificate careva deficiențe, în special la procedura de prelucrare a datelor cu caracter personal, la drepturile biroului istoriilor de credit, la procedura de externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit etc., însă referitor la aceste aspecte ne vom expune în compartimentul II al raportului de expertiză anticorupție.

Astfel, analizând atât sarcinile, cât și scopul proiectului, ținem să remarcăm că acesta trebuie analizat suplimentar prin prisma recomandărilor expuse în raport, în vederea asigurării și implementării unui sistem eficient și totodată transparent a obiectivelor de bază ale birourilor istoriilor de credit.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori Individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul de lege promovează interesele subiecților istoriilor de credit – persoana fizică, juridică sau întreprinzător individual, însă, reieșind din faptul că în proiect au fost atestate riscuri de corupție, acesta ar putea prejudicia interesele subiecților dați în procesul de prezentare și prelucrare a raportului de credit.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Art.1 pct.9 din proiect, art.10 alin.(6) „precum și să se adreseze biroului istoriilor de credit cu o cerere motivată, în scopul inserării unui mesaj în interiorul raportului de credit...”.

Utilizarea sintagmei „inserării unui mesaj în interiorul raportului de credit”, pe lângă faptul că nu corespunde normelor tehnicii legislative, aceasta, în opinia noastră, nu face parte din conținutul raportului de credit. Norma dată prevede dreptul subiectului istoriei de credit de a contesta refuzul biroului istoriilor de credit privind modificarea și/sau completarea istoriei de credit la autoritatea competentă sau la instanța de judecată. Prin urmare, nu este necesar de a efectua careva mențiuni în raportul de credit privind contestarea refuzului biroului.

Recomandarea: În contextul celor enunțate mai sus, propunem de exclus prevederea dată din proiect, întrucât va crea confuzii în procesul de implementare a prevederilor.

Art.1 pct.9 din proiect, art.10 alin.(7) „În cazul furtului sau pierderii actelor de identitate, subiectul istoriei de credit este în drept...în scopul inserării unui mesaj de alertă în interiorul raportului de credit”.

Sintagma „inserării unui mesaj de alertă în interiorul raportului de credit” nu corespunde normelor tehnicii legislative, și anume se utilizează termeni neconsacrați în legislația în

vigoare. De asemenea, considerăm că norma dată nu face parte din conținutul raportului de credit, dar ar fi un demers sau cerere prin care înștiințează biroul istoriilor de credit despre pierderea actelor de identitate.

Recomandarea: Pentru a nu admite interpretări confuze, precum și în vederea respectării cerințelor tehnicilor legislative, propunem de analizat suplimentar norma dată prin prisma celor expuse mai sus.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art. 1 pct.1 din proiect, art.2 „consimțământ – manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată prin care persoana fizică care este subiectul istoriei...”.

Neincluderea în noțiunea dată a condiției privind manifestarea voinței în formă scrisă este în contradicție cu prevederile art.210 al Codului civil care stipulează că consimțământul trebuie să fie manifestat în formă scrisă, astfel încât să producă efecte juridice.

Mai mult decât atât, norma este în contradicție cu prevederile art.6 alin.(4) al Legii nr.122/2008 și art.6 din proiect care stipulează că acordul poate fi exprimat în formă scrisă sau în format electronic cu aplicarea semnăturii digitale.

De asemenea, nu este justificată excluderea din noțiunea dată a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, în calitate de subiecți ai istoriei de credit, care trebuie să-și manifeste voința/consimțământul în prelucrarea și furnizarea informațiilor a istoriilor de credit. Considerăm că pentru domeniul dat este necesar ca consimțământul subiecților istoriilor de credit să fie exprimat în formă scrisă sau în formă electronică.

Recomandarea: Pentru nuanțarea adecvată a normei propunem de completat după sintagma „persoană fizică” cu sintagma „persoană juridică sau întreprinzătorul individual”, iar după cuvântul „necondiționată” cu sintagma „în formă scrisă sau electronică”. Prin urmare, nu se susține alin.(6) art.6 al Art.1 pct.5 din proiect.

Art. 1 pct.1 din proiect, art.2 „prelucrarea informațiilor conținute în istoria de credit – orice operațiune...la colectare, înregistrare, organizare, stocare, păstrare, restabilire, adaptare ori modificare, extragere, consultare, utilizare, dezvăluire prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod...”.

Din analiza normei date constatăm operațiuni noi, și anume restabilire, adaptare, modificare, dezvăluire, diseminare, combinare, blocare, ștergere, care, de fapt, sînt în contradicție cu prevederile art.1 al Legii nr. 122/2008. Astfel, potrivit obiectului de reglementare al legii enunțate mai sus, de competența birourilor istoriilor de credit sînt operațiunile de prelucrare, stocare, prezentare și utilizare de către birourile istoriilor de credit a informației ce caracterizează respectarea de către debitori a obligației asumate prin contractele de credit. Spre exemplu, operațiunea de modificare a informației este în contradicție cu prevederile art.6 alin.(10) din proiect care stipulează că birourile istoriilor de credit nu sînt în drept să modifice informația obținută de la sursele de formare a istoriilor de credit. Prin urmare, operațiunile propuse prin proiect în primul rînd, nu corespund domeniului de reglementare a legii, iar în al doilea rînd, nu respectă gradul de protecție a creditorilor întrucît este posibil ca informația în procesul de prelucrare să fie modificată sau ștearsă, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor subiecților dați.

Ca remarcă reținem că noțiunea dată a fost preluată din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, fără a fi ajustată la cerințele și condițiile impuse de Legea privind birourile istoriilor de credit.

Recomandarea: În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar noțiunea de „prelucrarea informațiilor conținute în istoria de credit”, astfel încât să corespundă domeniului de reglementare a Legii nr.122/2008.

Art.1 pct.5 din proiect, art.6 alin.(5) „În cazul lipsei consimțământului subiectului istoriei de credit...cu excepția cazului în care sunt înregistrate întârzieri în executarea obligațiilor...”.

Derogarea/excepția dată este în contradicție cu prevederile art.5 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 33/2011 care stipulează expres că pentru prelucrarea datelor cu caracter personal este necesar consimțământul subiectului datelor cu caracter personal. Același articol prevede excepțiile de la regula generală, și anume consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru:

- a) executarea unui contract la care subiectul datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia;
- b) îndeplinirea unei obligații care îi revine operatorului conform legii;
- c) protejarea vieții, integrității fizice sau a sănătății subiectului datelor cu caracter personal;
- d) executarea sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este învestit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal;
- e) realizarea unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal;
- f) scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămîna anonime pe toată durata prelucrării.

În cazul dat constatăm că prin derogarea dată subiectul istoriei de credit, care este și subiect al datelor cu caracter personal, este supus unor riscuri, cum ar fi ingerința în viața privată, ceea ce ar putea duce la lezarea intereselor subiecților dați, inclusiv la încălcarea drepturilor și libertăților omului.

Recomandarea: Pentru a nu leza nejustificat interesele subiecților istoriilor de credit în procesul de furnizare și prelucrare a informației, propunem de analizat suplimentar eficiența și impactul acestei derogări, prin prisma analizei expuse mai sus.

Art.1 pct.10 din proiect, art.11 alin.(1) lit.g) „să obțină, pe bază de contract, de la persoanele juridice de drept public și privat...informații despre gajarea/ipotecarea bunurilor mobile și imobile desigur respectarea...”.

Referitor la instituirea acestui drept menționăm că nu este suficient de a cita în nota informativă norma dată, dar este necesar de argumentat condițiile care au impus acest drept, motiv pentru care este dificil de a da o apreciere justificată a acestui amendament.

Astfel, făcând o analiză a încadrării acestui drept în sistemul istoriilor de credit constatăm că extinderea competenței biroului istoriilor de credit privind obținerea de la persoanele juridice de drept public și de drept privat a informației despre subiectul istoriei de credit privind gajarea/ipotecarea bunurilor mobile și imobile, precum și despre executarea hotărârilor judecătorești pe cauze civile irevocabile, referitoare la executarea obligațiilor pecuniare este una discreționară și în contradicție cu prevederile în vigoare. Norma este discreționară, deoarece nu prevede categoria de contract care urmează să fie încheiat între biroul istoriilor de credit și persoanele juridice de drept public și de drept privat, aceasta lăsându-se la discreția subiecților dați. Este contradictorie cu prevederile art.9 al Legii nr.122/2008 care stipulează că biroul este în drept să încheie contracte de „prestare a serviciilor informaționale” doar cu utilizatorii istoriilor de credit. Mai mult decât atât, trimiterea la care se face referire „în conformitate cu prezenta lege” este una declarativă, deoarece legea nu prevede careva

reglementări în acest sens.

Totodată, considerăm că prin acest drept, biroul istoriilor de credit își depășește competențele funcționale, întrucât scopul și obiectul legii în domeniul dat constă în prelucrarea informației ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate doar prin contractele de credit, informație care este obținută de la băncile comerciale care, de fapt, și sunt surse de formare a istoriei de credit.

Recomandarea: Pentru a nu prejudicia nejustificat interesele subiecților istoriilor de credit în procesul de colectare și prelucrare a informațiilor, propunem de analizat suplimentar necesitatea și oportunitatea acestei norme, astfel încât să se încadreze în regimul juridic al Legii nr.122/2008. Această obiecție este valabilă și pentru art.5 alin.(4) și art.16 alin.(8) din proiect.

Art.1 pct.14 din proiect, art.15 alin.(6) „În vederea confirmării corespunderii cerințelor stabilite de lege...biroul istoriilor de credit va efectua auditul tehnic independent cel puțin o dată la 3 ani”.

Norma dată este în contradicție cu prevederile art.62 al Legii privind piața de capital nr.171/2012 care stipulează că operatorul de piață este obligat să efectueze auditul tehnic al sistemelor informaționale cel puțin o dată la 2 ani. Astfel, constatăm că termenul de efectuare a auditului tehnic de către biroul istoriilor de credit este în contradicție cu prevederile legale, inclusiv și utilizarea cuvântului „independent”.

Recomandarea: În vederea excluderii unor conflicte de norme de drept propunem de substituit cifra „3” cu cifra „2” și de exclus cuvântul „independent”. Această obiecție este valabilă și pentru alin. 7) al aceluiași articol.

Art.III din proiect, art.37 a in.(4) lit.c) „să solicite administratorilor, funcționarilor și agenților băncii procedura de obținere a acordului de la subiecții istoriilor de credit...”.

Utilizarea cuvântului „acord” este în contradicție cu prevederile art.2 al Legii nr.122/2008, modificat prin proiectul prezentat, care stipulează noțiunea de „consimțământ”.

Recomandarea: În vederea excluderii conflictelor în cadrul proiectului, propunem de substituit cuvântul „acord” cu cuvântul „consimțământ”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art. I pct.1 din proiect, art.2 „sursă de formare a istoriei de credit – persoană juridică ce prezintă biroului istoriilor de credit informații care fac parte din istoria de credit, inclusiv, dar fără a se limita la: banca comercială, compania de asigurări....”.

Noua redacție a noțiunii de „sursă de informare a istoriei de credit” este una confuză și discreționară, deoarece nu sînt stipulați expres subiecții - persoane juridice, în afară de banca comercială, compania de asigurări, compania de leasing, asociația de economii și împrumut, organizația de microfinanțare care, vor fi în drept să prezinte biroului istoriilor de

credit informații care fac parte din istoria de credit. În lipsa clară a persoanelor juridice care vor fi responsabile de prezentarea informației date, va exista riscul interpretării și aplicării normei la propria discreție, prin solicitarea informației de la „alți subiecți” decât cei prevăzuți în noțiune.

Recomandarea: Pentru a nu admite interpretări discreționare, propunem de a menține varianta în vigoare, deoarece prevede expres subiecții care prezintă biroului de credit informații care fac parte din istoria de credit.

Art.1 pct.5 din proiect, art.6 alin.(7) „Dacă sursa de formare a istoriei de credit decide să prezinte informațiile la un alt birou al istoriilor de credit, atunci informația referitor la contractele de credit...”.

Norma în cauză este confuză și discreționară, deoarece nu stabilește cazurile când sursa de informare a istoriei de credit va decide să prezinte informațiile la un alt birou al istoriilor de credit și de ce se pune la dispoziția primului birou.

Considerăm că nejustificat se face această delimitare, ne referim la acordarea dreptului sursei de informare a istoriei de credit de a transmite informația primului birou al istoriilor de credit, întrucât, prin aceasta nu se respectă principiul egalității tuturor participanților la acest proces și a concurenței libere.

Mai mult decât atât, sursele de formare a istoriilor de credit prezintă informații biroului în conformitate cu cerințele contractelor de prestare a serviciilor informaționale (potrivit art.6 alin.(9) din proiect). Prin urmare, constatăm că sursele de formare a istoriei de credit sunt în drept să decidă transferul informației doar în cazul în care este stipulat în contractul de prestare a serviciilor informaționale.

Recomandarea: Pentru a nu admite interpretări abuzive din partea surselor de informare a istoriilor de credit, propunem de exclus norma dată din proiect.

Art.1 pct.5 din proiect, art.6 alin.(11) „Biroul istoriilor de credit elaborează și aprobă standardele proprii ale calității informațiilor...respectarea cărora este obligatorie pentru sursele de formare a istoriilor de credit...”.

Acordarea dreptului biroului istoriilor de credit de a aproba standarde proprii privind calitatea informațiilor pe care trebuie să o asigure sursele de informare a istoriilor de credit este discreționară, deoarece fiecare birou își va institui, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop, reguli cu privire la calitatea informațiilor, ceea ar putea prejudicia nejustificat interesele surselor de informare. Considerăm că instituirea unor astfel de reguli trebuie să fie efectuată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, întrucât este autoritatea responsabilă de reglementarea și supravegherea politicilor în domeniu dat. Astfel, regulile privind calitatea informațiilor vor fi aplicate unanim pentru toți subiecții care prestează servicii în domeniul dat.

Mai mult decât atât, potrivit Hotărârii CNPF nr.8/15 din 25.02.2009 privind aprobarea Regulamentului privind modul de prezentare a informațiilor la biroul istoriilor de credit și de eliberare a raportului de credit sunt prevăzute cerințele/condițiile privind protecția și securitatea sistemului informațional. În cazul în care se dorește de a îmbunătăți/ajusta normele la noi cerințe este necesar de modificat/completat prevederile actuale.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma dată, astfel încât cerințele/regulile calității informațiilor care trebuie să fie prezentate de sursele de informare a istoriilor de credit să fie aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Art.1 pct.11 din proiect, art.11/1 „Externalizarea operațiunilor biroului istoriilor de

credit".

Cu referire la instituirea regimului juridic de „externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit”, în primul rând, menționăm că autorul în nota informativă nu a justificat necesitatea aplicării acestui regim în domeniul dat, condiție obligatorie în cazul în care prin proiect se propun reglementări noi, iar în al doilea rând, procesul dat nu este suficient reglementat din punct de vedere al mecanismului de aplicare și executare a funcțiilor biroului istoriilor de credit, și anume:

- la alin.(1) art.11/1 din proiect nu este clar dacă furnizorul va fi obligat să dețină licență în activitatea istoriilor de credit, conform condițiilor prevăzute la art.16 al I.legii nr.122/2008 sau este suficient de a avea licență în orice activitate;

- utilizare noțiunii de „furnizor autorizat” este una confuză, întrucât nu este consacrată în legislația în vigoare;

- nu sunt prevăzute condițiile/cerințele când se va executa de către furnizor „toate funcțiile” sau „parte a funcțiilor” biroului istoriilor de credit, pe când acestea sunt norme primare care urmează a fi reglementate în lege;

- acordarea dreptului furnizorului de a presta servicii aferente, fără a prevedea aceste servicii este contrar domeniului de reglementare a Legii nr.122/2008, întrucât nu prevede astfel de servicii, ceea ce ar putea duce la prejudicierea intereselor subiectului istoriilor de credit;

- la alin.(2) art.11/1 din proiect, acordarea dreptului furnizorului de a executa funcțiile și serviciile de externalizare „în așa fel încât să nu afecteze calitatea serviciilor prestate de biroul serviciilor de credit” este discreționară, deoarece funcțiile trebuie să fie executate în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

- la alin.(3) art.11/1 din proiect nu este prevăzut forma/tipul de contract care urmează a fi încheiat între biroul istoriilor de credit și furnizor;

- la alin.(4) art.11/1 din proiect, atribuirea dreptului Comisiei Naționale a Pieței Financiare de a stabili condițiile și procedurile de externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit prin actele sale departamentale este discreționară, deoarece acestea sunt norme primare care trebuie reglementate în lege;

- la alin.(7) art.11/1 din proiect, atribuirea dreptului furnizorului de a se conforma doar unor „cerințe minime” este discreționară, deoarece orice subiect care este parte a raporturilor istoriilor de credit trebuie să respecte de deplin cerințele care sunt stabilite legislația în vigoare în domeniu;

- la alin.(10) art.11/1 din proiect, acordarea dreptului biroului istoriilor de credit de a externaliza funcțiile și serviciile către un furnizor aflat pe teritoriul unui alt stat este excesiv, deoarece contravine domeniului și sferei de reglementare a Legii nr.122/2008.

În concluzie, constatăm că instituirea acestui proces este insuficient reglementat, ceea ce va duce la aplicarea discreționară a procedurii de externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit, iar în final s-ar putea prejudicia interesele membrilor asociației.

Recomandarea: *Releșind din faptul că capitolul dat este insuficient reglementat la aspectele enunțate mai sus, propunem de analizat suplimentar eficiența procesului dat (externalizarea operațiunilor biroului istoriilor de credit), în caz contrar articolul dat nu se susține.*

Art.1 pct.12 din proiect, a.t.12 alin. (7) „Biroul istoriilor de credit va elabora și implementa politici de soluționare a litigiilor apărute între birou și sursele de formare a istoriilor de credit...”.

Considerăm că politicile de soluționare a litigiilor apărute între părțile raporturilor istoriilor de credit trebuie să fie elaborate și aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare, întrucât este autoritatea responsabilă de reglementarea și supravegherea politicilor în domeniul dat. În caz contrar, riscăm ca birourile istoriilor de credit să-și creeze „condiții comode” de soluționare a litigiilor, de la caz la caz, prin modificarea sau completarea acestor

politici. Astfel, normele privind soluționarea litigiilor trebuie să fie aplicate unanim pentru toți subiecții care prestează servicii în domeniul dat.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma dată, astfel încât procedurile de soluționare a litigiilor apărute între părțile raporturilor istoriilor de credit să fie aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

Art.I pct.15 din proiect, art.13 alin. (4/2) „autoritățile competente”.

Se propune ca taxa pentru eliberarea licenței pentru activitatea biroului istoriilor de credit în sumă de 3250 lei să fie vărsată la bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Considerăm că autoritatea de supraveghere în mod discreționar și nejustificat își atribuie dreptul de a vărsa taxele pentru acordarea licenței, deoarece acestea sunt servicii de interes public care urmează a fi vărsate la bugetul de stat.

Recomandarea: Considerăm oportun de a menține norma în varianta în vigoare, și anume ca taxele pentru eliberarea licenței pentru activitatea biroului istoriilor de credit să fie vărsate la bugetul de stat.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Art.IV din proiect, art.310/2 din Codul contravențional „Organizarea schimbului de informații ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate prin contractele de credit (contracte de împrumut), fără obținerea licenței...”.

Considerăm că contravenția dată nu întrunește toate elementele constitutive ale unei fapte care poate fi săvârșită prin acțiune sau inacțiune intenționată. Astfel, încălcarea poate fi considerată nu doar schimbul de informații despre situația financiară a subiecților istoriei de credit, dar și transmiterea acestei informații. De asemenea, nu este clar cine sunt subiecții contravenției date, întrucât din normă reiese că persoanele, fără a le fi stabilit statutul, care nu au licență pentru activitatea biroului istoriilor de credit. În cazul dat, subiecții acțiunii date ar fi, pe de o parte, biroul istoriilor de credit, iar pe de altă parte, persoana fizică sau persoana juridică care nu are licență în activitatea biroul istoriilor de credit.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma dată, prin

inclusiunea tuturor elementelor constitutive ale unei fapte ilegale, ca de exemplu: „Transmiterea, divulgarea informațiilor din raportul de credit al subiectului istoriei de credit de către biroul Istoriilor de credit, utilizatorii istoriei de credit și persoanele fizice sau juridice care nu dețin licența pentru activitatea biroul Istoriilor de credit”. Această obiectie este valabilă și pentru Art.V, art.245/12 Codul penal, din proiect.

Art.V din proiect, art.245/12 din Codul penal „Ne reprezentarea informației în volumul stabilit de legislația privind biroul...sau prezentarea eronată a acestia la biroul istoriilor de credit...”.

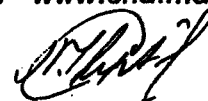
Considerăm că pedeapsa imputată pentru astfel de acțiuni nu corespunde pericolului social și material, precum și a laturii obiective a infracțiunii. De asemenea, nu este clar cum va fi determinată valoarea daunelor cauzate birourilor istoriilor de credit. Astfel, trebuie să ținem cont că politica statului în materie penală pledează pentru decriminalizarea faptelor penale, prin reducerea corespunzătoare a mărimii pedepsei privative de libertate, precum și excluderea unor componente de infracțiune cu un pericol social redus și calificarea acestora drept contravenții.

Recomandarea: În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar fapta dată, întrucât reprezintă un pericol social mai redus al vinovăției, decât fapta calificată ca infracțiune.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
13 Noiembrie 2015

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.122/2008, nr.548/1995,
nr.550/1995, Codul contravențional, Codul penal)**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.1 pct.9 din proiect, art.10 alin.(6) „precum și să se adreseze biroului istoriilor de credit cu o cerere motivată, în scopul inserării unui mesaj în interiorul raportului de credit...”	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică) Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Utilizarea sintagmei „inserării unui mesaj în interiorul raportului de credit”, pe lângă faptul că nu corespunde normelor tehnicii legislative, aceasta, în opinia noastră, nu face parte din conținutul raportului de credit. Norma dată prevede dreptul subiectului istoriei de credit de a contesta refuzul biroului istoriilor de credit privind modificarea și/sau completarea istoriei de credit la autoritatea competentă sau la instanța de judecată. Prin urmare, nu este necesar de a efectua careva mențiuni în raportul de credit privind contestarea refuzului biroului.	În contextul celor enunțate mai sus, propunem de exclus prevederea dată din proiect, întrucât va crea confuzii în procesul de implementare a prevederilor.
2	Art.1 pct.9 din proiect, art.10 alin.(7) „În cazul furtului sau pierderii actelor de identitate, subiectul istoriei de credit este în drept...în scopul inserării unui mesaj de alertă în interiorul raportului de credit”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică) Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Sintagma „inserării unui mesaj de alertă în interiorul raportului de credit” nu corespunde normelor tehnicii legislative, și anume se utilizează termeni neconsacrați în legislația în vigoare. De asemenea, considerăm că norma dată nu face parte din conținutul raportului de credit, dar ar fi un demers sau cerere prin care înștiințează biroul istoriilor de credit despre pierderea actelor de	Pentru a nu admite interpretări confuze, precum și în vederea respectării cerințelor tehnicii legislative, propunem de analizat suplimentar norma dată prin prisma celor expuse

			identitate.	mai sus.
3	Art. 1 pct.1 din proiect, art.2 „consimțământ – manifestare de voință liberă, expresă și necondiționată prin care persoana fizică care este subiectul istoriei...”.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	<p>Neincluderea în noțiunea dată a condiției privind manifestarea voinței în formă scrisă este în contradicție cu prevederile art.210 al Codului civil care stipulează că consimțământul trebuie să fie manifestat în formă scrisă, astfel încât să producă efecte juridice.</p> <p>Mal mult decât atât, norma este în contradicție cu prevederile art.6 alin.(4) al Legii nr.122/2008 și art.6 din proiect care stipulează că acordul poate fi exprimat în formă scrisă sau în format electronic cu aplicarea semnăturii digitale.</p> <p>De asemenea, nu este justificată excluderea din noțiunea dată a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, în calitate de subiecți ai istoriei de credit, care trebuie să-și manifeste voința/consimțământul în prelucrarea și furnizarea informațiilor a istoriilor de credit. Considerăm că pentru domeniul dat este necesar ca consimțământul subiecților istoriilor de credit să fie exprimat în formă scrisă sau în formă electronică.</p>	<p>Pentru nuanțarea adecvată a normei propunem de completat după sintagma „persoana fizică” cu sintagma „persoana juridică sau întreprinzătorul individual”, iar după cuvântul „necondiționată” cu sintagma „în formă scrisă sau electronică”. Prin urmare, nu se susține alin.(6) art.6 al Art.1 pct.5 din proiect.</p>
4	Art. 1 pct.1 din proiect, art.2 „prelucrarea informațiilor conținute în istoria de credit – orice operațiune...la colectare, înregistrare, organizare, stocare, păstrare, restabilire, adaptare ori modificare, extragere, consultare, utilizare, dezvăluire prin transmitere, diseminare sau în orice alt	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare Prevederi contradictorii în proiect	<p>Din analiza normei date constatăm operațiuni noi, și anume restabilire, adaptare, modificare, dezvăluire, diseminare, combinare, blocare, ștergere, care, de fapt, sunt în contradicție cu prevederile art.1 al Legii nr.122/2008. Astfel, potrivit obiectului de reglementare al legii enunțate mai sus, de competența birourilor istoriilor de credit țin operațiunile de prelucrare, stocare, prezentare și utilizare de către birourile istoriilor de credit a informației ce caracterizează respectarea</p>	<p>În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar noțiunea de „prelucrarea informațiilor conținute în istoria de credit”, astfel încât să corespundă domeniului de reglementare a Legii nr.122/2008.</p>

mod...".		<p>de către debitori a obligației asumate prin contractele de credit. Spre exemplu, operațiunea de modificare a informației este în contradicție cu prevederile art.6 alin.(10) din proiect care stipulează că birourile istoriilor de credit nu sunt în drept să modifice informația obținută de la sursele de formare a istoriilor de credit. Prin urmare, operațiunile propuse prin proiect în primul rând, nu corespund domeniului de reglementare a legii, iar în al doilea rând, nu respectă gradul de protecție a creditorilor întrucât este posibil ca informația în procesul de prelucrare să fie modificată sau ștearsă, ceea ce va duce la prejudicierea intereselor subiecților dați.</p> <p>Ca remarcă reținem că noțiunea dată a fost preluată din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, fără a fi ajustată la cerințele și condițiile impuse de Legea privind birourile istoriilor de credit.</p>		
5	<p>Art.1 pct.5 din proiect, art.6 alin.(5) „În cazul lipsei consimțământului subiectului istoriei de credit...cu excepția cazului în care sunt înregistrate întârzieri în executarea obligațiilor...”.</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare</p>	<p>Derogarea/excepția dată este în contradicție cu prevederile art.5 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133/2011 care stipulează expres că pentru prelucrarea datelor cu caracter personal este necesar consimțământul subiectului datelor cu caracter personal. Același articol prevede excepțiile de la regula generală, și anume consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru:</p> <p>a) executarea unui contract la care subiectul datelor cu caracter personal este parte sau pentru luarea unor măsuri înaintea încheierii contractului, la cererea acestuia;</p>	<p>Pentru a nu leza interesele subiecților istoriilor de credit în procesul de furnizare și prelucrare a informației, propunem de analizat suplimentar eficiența și impactul acestei derogări, prin prisma analizei expuse mai sus.</p>

			<p>b) îndeplinirea unei obligații care îi revine operatorului conform legii;</p> <p>c) protejarea vieții, integrității fizice sau a sănătății subiectului datelor cu caracter personal;</p> <p>d) executarea sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este învestit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal;</p> <p>e) realizarea unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal;</p> <p>f) scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămîină anonime pe toată durata prelucrării.</p> <p>În cazul dat constatăm că prin derogarea dată subiectul istoriei de credit, care este și subiect al datelor cu caracter personal, este supus unor riscuri, cum ar fi ingerință în viața privată, ceea ce ar putea duce la lezarea intereselor subiecților dați, inclusiv la încălcarea drepturilor și libertăților omului.</p>	
6	Art.I pct.10 din proiect, art.11 alin.(1) lit.g) „să obțină, pe bază de contract, de la persoanele juridice de drept public și privat...informații despre gajarea/ipotecarea bunurilor mobile și imobile	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Referitor la instituirea acestui drept menționăm că nu este suficient de a cita în nota informativă norma dată, dar este necesar de argumentat condițiile care au impus acest drept, motiv pentru care este dificil de a da o apreciere justificată a acestui amendament. Astfel, făcând o analiză a încadrării acestui drept	Pentru a nu prejudicia nejustificat interesele subiecților istoriilor de credit în procesul de colectare și prelucrare a informațiilor, propunem de analizat suplimentar

	despre respectarea...".		<p>În sistemul istoriilor de credit constatăm că extinderea competenței biroului istoriilor de credit privind obținerea de la persoanele juridice de drept public și de drept privat a informației despre subiectul istoriei de credit privind gajarea/ipotecarea bunurilor mobile și imobile, precum și despre executarea hotărârilor judecătorești pe cauze civile irevocabile, referitoare la executarea obligațiilor pecuniare este una discreționară și în contradicție cu prevederile în vigoare. Norma este discreționară, deoarece nu prevede categoria de contract care urmează fi încheiat între biroul istoriilor de credit și persoanele juridice de drept public și de drept privat, aceasta lăsându-se la discreția subiecților dați. Este contradictorie cu prevederile art.9 al Legii nr.122/2008 care stipulează că biroul este în drept să încheie contracte de „prestare a serviciilor informaționale” doar cu utilizatorii istoriilor de credit. Mai mult decât atât, trimiterea la care se face referire „în conformitate cu prezenta lege” este una declarativă, deoarece legea nu prevede careva reglementări în acest sens.</p> <p>Totodată, considerăm că prin acest drept, biroul istoriilor de credit își depășește competențele funcționale, întrucât scopul și obiectul legii în domeniul dat constă în prelucrarea informației ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate doar prin contractele de credit, informație care este obținută de la băncile comerciale care, de fapt, și sunt surse de formare a istoriei de credit.</p>	necesitatea și oportunitatea acestei norme, astfel încât să se încadreze în regimul juridic al Legii nr.122/2008. Această obiecție este valabilă și pentru art.5 alin.(4) și art.16 alin.(8) din proiect.
7	Art.I pct.14 din proiect, art.15	Prevederi incompatibile	Norma dată este în contradicție cu prevederile	În vederea excluderii unor

<p>alin.(6) „În vederea confirmării răspunderii cerințelor stabilite de lege...biroul istoriilor de credit va efectua auditul tehnic independent cel puțin o dată la 3 ani”.</p>	<p>cu legislația în vigoare</p>	<p>art.62:al Legii privind piața de capital nr.171/2012 care stipulează că operatorul de piață este obligat să efectueze auditul tehnic al sistemelor informaționale cel puțin o dată la 2 ani. Astfel, constatăm că termenul de efectuare a auditului tehnic de către biroul istoriilor de credit este în contradicție cu prevederile legale, inclusiv și utilizarea cuvântului „independent”.</p>	<p>conflicte de norme de drept propunem de substituit cifra „3” cu cifra „2” și de exclus cuvântul „independent”. Această obiecție este valabilă și pentru alin.(7) al aceluiași articol.</p>
<p>Art.III din proiect, art.37 alin.(4) c) „să solicite administratorilor, funcționarilor agenților băncii procedura de obținere a acordului de la subiecții istoriilor de credit...”.</p>	<p>Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare Prevederi contradictorii în proiect</p>	<p>Utilizarea cuvântului „acord” este în contradicție cu prevederile art.2 al Legii nr.122/2008, modificat prin proiectul prenotat, care stipulează noțiunea de „consimțământ”.</p>	<p>În vederea excluderii conflictelor în cadrul proiectului, propunem de substituit cuvântul „acord” cu cuvântul „consimțământ”.</p>
<p>Art. I pct.1 din proiect, art.2 sursă de formare a istoriei de credit – persoană juridică ce prezintă biroului istoriilor de credit informații care fac parte din istoria de credit, inclusiv, fără a se limita la: banca comercială, compania de asigurări....”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criteriile clare</p>	<p>Noua redacție a noțiunii de „sursă de informare a istoriei de credit” este una confuză și discreționară, deoarece nu sunt stipulați expres subiecții - persoane juridice, în afară de banca comercială, compania de asigurări, compania de leasing, asociația de economii și împrumut, organizația de microfinanțare care, vor fi în drept să prezinte biroului istoriilor de credit informații care fac parte din istoria de credit. În lipsa clară a persoanelor juridice care vor fi responsabile de prezentarea informației date, va exista riscul interpretării și aplicării normei la propria discreție, prin solicitarea informației de la „alți subiecți” decât cei prevăzuți în noțiune.</p>	<p>Pentru a nu admite interpretări discreționare, propunem de a menține varianta în vigoare, deoarece prevede expres subiecții care prezintă biroului de credit informații care fac parte din istoria de credit.</p>
<p>Art.I pct.5 din proiect, art.6 alin.(7) „Dacă sursa de</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea</p>	<p>Normă în cauză este confuză și discreționară, deoarece nu stabilește cazurile când sursa de</p>	<p>Pentru a nu admite interpretări abuzive din</p>

<p>formare a istoriei de credit decide să prezinte informațiile la un alt birou al istoriilor de credit, atunci informația referitor la contractele de credit...".</p>	<p>deciziei fără criterii clare</p>	<p>informare a istoriei de credit va decide să prezinte informațiile la un alt birou al istoriilor de credit și de ce se pune la dispoziția primului birou. Considerăm că nejustificat se face această delimitare, ne referim la acordarea dreptului sursei de informare a istoriei de credit de a transmite informația primului birou al istoriilor de credit, întrucât, prin aceasta nu se respectă principiul egalității tuturor participanților la acest proces și a concurenței libere. Mai mult decât atât, sursele de formare a istoriilor de credit prezintă informații biroului în conformitate cu cerințele contractelor de prestare a serviciilor informaționale (potrivit art.6 alin.(9) din proiect). Prin urmare, constatăm că sursele de formare a istoriei de credit sunt în drept să decidă transferul informației doar în cazul în care este stipulat în contractul de prestare a serviciilor informaționale.</p>	<p>partea sursei de informare a istoriilor de credit, propunem de exclus norma dată din proiect.</p>
<p>11. Art.1 pct.5 din proiect, art.6 alin.(11) „Biroul istoriilor de credit elaborează și aprobă standardele proprii ale calității informațiilor...respectarea cărora este obligatorie pentru sursele de formare a istoriilor de credit...".</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Acordarea dreptului biroului istoriilor de credit de a aproba standarde proprii privind calitatea informațiilor pe care trebuie să o asigure sursele de informare a istoriilor de credit este discreționară, deoarece fiecare birou își va institui, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop, reguli cu privire la calitatea informațiilor, ceea ar putea prejudicia nejustificat interesele surselor de informare. Considerăm că instituirea unor astfel de reguli trebuie să fie efectuată de către Comisia Națională a Pieței Financiare, întrucât este autoritatea responsabilă de reglementarea și supravegherea politicilor în domeniul dat. Astfel, regulile privind calitatea informațiilor vor fi aplicate unanim pentru toți</p>	<p>Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma dată, astfel încât cerințele/regulile calității informațiilor care trebuie să fie prezentate de sursele de informare a istoriilor de credit să fie aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare.</p>

			<p>subiecții care prestează servicii în domeniul dat. Mai mult decât atât, potrivit Hotărârii CNPF nr.8/15 din 25.02.2009 privind aprobarea Regulamentului privind modul de prezentare a informațiilor la biroul istoriilor de credit și de eliberare a raportului de credit sunt prevăzute cerințele/condițiile privind protecția și securitatea sistemului informațional. În cazul în care se dorește de a îmbunătăți/ajusta normele la noi cerințe este necesar de modificat/completat prevederile actuale.</p>	
12	Art.1 pct.11 din proiect, art.11/1 „Externalizarea operațiunilor biroului istoriilor de credit”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	<p>Cu referire la instituirea regimului juridic de „externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit”, în primul rând, menționăm că autorul în nota informativă nu a justificat necesitatea aplicării acestui regim în domeniul dat, condiție obligatorie în cazul în care prin proiect se propun reglementări noi, iar în al doilea rând, procesul dat nu este suficient reglementat din punct de vedere al mecanismului de aplicare și executare a funcțiilor biroului istoriilor de credit, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin.(1) art.11/1 din proiect nu este clar dacă furnizorul va fi obligat să dețină licență în activitatea istoriilor de credit, conform condițiilor prevăzute la art.16 al Legii nr.122/2008 sau este suficient de a avea licență în orice activitate; - utilizare noțiunii de „furnizor autorizat” este una confuză, întrucât nu este consacrată în legislația în vigoare; - nu sunt prevăzute condițiile/cerințele când se va executa de către furnizor „toate funcțiile” sau „parte a funcțiilor” biroului istoriilor de credit, pe când acestea sunt norme primare care urmează a fi reglementate în lege; 	<p>Reieșind din faptul că capitolul dat este insuficient reglementat la aspectele enunțate mai sus, propunem de analizat suplimentar eficiența procesului dat (externalizarea operațiunilor biroului istoriilor de credit), în caz contrar articolul dat nu se susține.</p>

- acordarea dreptului furnizorului de a presta servicii aferente, fără a prevedea aceste servicii este contrar domeniului de reglementare a Legii nr122/2008, întrucât nu prevede astfel de servicii, ceea ce ar putea duce la prejudicierea intereselor subiectului istoriilor de credit;

- la alin.(2) art.11/1 din proiect, acordarea dreptului furnizorului de a executa funcțiile și serviciile de externalizare „în așa fel încât să nu afecteze calitatea serviciilor prestate de biroul serviciilor de credit” este discreționară, deoarece funcțiile trebuie să fie executate în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

- la alin.(3) art.11/1 din proiect nu este prevăzut forma/tipul de contract care urmează a fi încheiat între biroul istoriilor de credit și furnizor;

- la alin.(4) art.11/1 din proiect, atribuirea dreptului Comisiei Naționale a Pieței Financiare de a stabili condițiile și procedurile de externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit prin actele sale departamentale este discreționară, deoarece acestea sunt norme primare care trebuie reglementate în lege;

- la alin.(7) art.11/1 din proiect, atribuirea dreptului furnizorului de a se conforma doar unor „cerințe minime” este discreționară, deoarece orice subiect care este parte a raporturilor istoriilor de credit trebuie să respecte de deplin cerințele care sunt stabilite legislația în vigoare în domeniu;

- la alin.(10) art.11/1 din proiect, acordarea dreptului biroului istoriilor de credit de a externaliza funcțiile și serviciile către un furnizor aflat pe teritoriul unui alt stat este excesiv,

			deoarece contravine domeniului și sferei de reglementare a Legii nr.122/2008. În concluzie, constatăm că instituirea acestui proces este insuficient reglementat, ceea ce va duce la aplicarea discreționară a procedurii de externalizare a operațiunilor biroului istoriilor de credit; iar în final s-ar putea prejudicia interesele membrilor asociației.	
13	Art.I pct.12 din proiect, art.12 alin. (7) „Biroul istoriilor de credit va elabora și implementa politici de soluționare a litigiilor apărute între birou și sursele de formare a istoriilor de credit...”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Considerăm că politicile de soluționare a litigiilor apărute între părțile raporturilor istoriilor de credit trebuie să fie elaborate și aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare, întrucât este autoritatea responsabilă de reglementarea și supravegherea politicilor în domeniul dat. În caz contrar, riscăm ca birourile istoriilor de credit să-și creeze „condiții comode” de soluționare a litigiilor, de la caz la caz, prin modificarea sau completarea acestor politici. Astfel, normele privind soluționarea litigiilor trebuie să fie aplicate unanim pentru toți subiecții care prestează servicii în domeniul dat.	Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma dată, astfel încât procedurile de soluționare a litigiilor apărute între părțile raporturilor istoriilor de credit să fie aprobate de către Comisia Națională a Pieței Financiare.
14	Art.I pct.15 din proiect, art.16 alin. (4/2) „autorității competente”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Se propune ca taxa pentru eliberarea licenței pentru activitatea biroului istoriilor de credit în sumă de 3250 lei să fie vărsată la bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Considerăm că autoritatea de supraveghere în mod discreționar și nejustificat își atribuie dreptul de a vărsa taxele pentru acordarea licenței, deoarece acestea sunt servicii de interes public care urmează a fi vărsate la bugetul de stat.	Considerăm oportun de a menține norma în varianta în vigoare, și anume ca taxele pentru eliberarea licenței pentru activitatea biroului istoriilor de credit să fie vărsate la bugetul de stat.
15	Art.IV din proiect, art.310/2 din	Lipsa sancțiunilor clare și	Considerăm că contravenția dată nu întrunește	Se recomandă autorului

	<p>Codul contravențional „Organizarea schimbului de informații ce caracterizează respectarea de către debitori a obligațiilor asumate prin contractele de credit (contracte de împrumut), fără obținerea licenței...”.</p>	<p>proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului</p>	<p>toate elementele constitutive ale unei fapte care poate fi săvârșită prin acțiune sau inacțiune intenționată. Astfel, încălcarea poate fi considerată nu doar schimbul de informații despre situația financiară a subiecților istoriei de credit, dar și transmiterea acestei informații. De asemenea, nu este clar cine sunt subiecții contravenției date, întrucât din normă reiese că persoanele, fără a le fi stabilit statutul, care nu au licență pentru activitatea biroului istoriilor de credit. În cazul dat, subiecți ai acțiunii date ar fi, pe de o parte, biroul istoriilor de credit, iar pe de altă parte, persoana fizică sau persoana juridică care nu are licență în activitatea biroul istoriilor de credit.</p>	<p>de a analiza suplimentar norma dată, prin includerea tuturor elementelor constitutive ale unei fapte ilegale, ca de exemplu: „Transmiterea, divulgarea informațiilor din raportul de credit al subiectului istoriei de credit de către biroul istoriilor de credit, utilizatorii istoriei de credit și persoanele fizice sau juridice care nu dețin licența pentru activitatea biroul istoriilor de credit”. Această obiecție este valabilă și pentru Art.V, art.245/12 Codul penal, din proiect.</p>
16	<p>Art.V din proiect, art.245/12 din Codul penal „Neprezentarea informației în volumul stabilit de legislația privind biroul...sau prezentarea eronată a acestia la biroul istoriilor de credit...”.</p>	<p>Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului</p>	<p>Considerăm că pedeapsa imputată pentru astfel de acțiuni nu corespunde pericolului social și material, precum și a laturii obiective a infracțiunii. De asemenea, nu este clar cum va fi determinată valoarea daunelor cauzate birourilor istoriilor de credit. Astfel, trebuie să ținem cont că politica statului în materie penală pledează pentru decriminalizarea faptelor penale, prin reducerea corespunzătoare a mărimii pedepsei privative de libertate, precum și excluderea unor componente de infracțiune cu un pericol social redus și calificarea acestora drept contravenții.</p>	<p>În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar fapta dată, întrucât reprezintă un pericol social mai redus al vinovăției, decât fapta calificată ca infracțiune.</p>